

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за морско дело и рибарство [за отмяна на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, Регламент (ЕО) № 861/2006 на Съвета и Регламент (ЕС) № XXX/2011 на Съвета относно интегрираната морска политика]“

COM(2011) 804 final — 2011/0380 (COD)

(2012/C 299/24)

Докладчик: г-н **Gabriel Sarró IPARRAGUIRRE**

На 15 декември 2011 г. Съветът и на 16 януари 2012 г. Европейският парламент решиха, в съответствие с член 43 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за морско дело и рибарство [за отмяна на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, Регламент (ЕО) № 861/2006 на Съвета и Регламент (ЕС) № XXX/2011 на Съвета относно интегрираната морска политика]“

COM(2011) 804 final — 2011/0380 (COD).

Специализирана секция „Земеделие, развитие на селските райони, околна среда“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 26 юни 2012 г.

На 482-рата си пленарна сесия, проведена на 11 и 12 юли 2012 г. (заседание от 11 юли 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 150 гласа „за“, 1 глас „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 Комитетът приветства предложението на Комисията и споделя нейните цели и приоритети. Въпреки това счита, че във връзка с първата цел следва да се уточни, че рибарството и аквакултурите трябва да бъдат устойчиви и конкурентоспособни от икономическа, социална и екологична гледна точка. Освен това според ЕИСК е необходимо сред целите на ЕФМДР (Европейския фонд за морско дело и рибарство) конкретно да се посочат преработвателният и търговският сектор на продуктите от риболова и аквакултурата.

1.2 По отношение на определението за „дрбномащабен крайбрежен риболов“ ЕИСК отново потвърждава виждането, което е изложено в становището относно реформата на ОПОР и приканва Съвета и Парламента да разширят впоследствие предложението на Комисията.

1.3 Комитетът споделя целта за премахване на свръхкапацитета на флотите, където има такъв. Ето защо счита, че е необходимо да се запазят помощите за окончателното преустановяване на дейността на риболовните кораби, при условие че позволява действителното адаптиране на всеки сегмент към наличните възможности за риболов.

1.4 ЕИСК също така счита, че е необходимо да се запазят помощите за временно преустановяване на дейността на флотата.

1.5 Комитетът намира за изключително важни помощите за насърчаване на връзките и партньорствата между учените и рибарите; за насърчаване на човешкия капитал и социалния

диалог; за стимулиране на диверсификацията и създаването на работни места и за подобряване на сигурността на борда. Освен това счита, че трябва да се предвидят мерки за навлизане в сектора на рибарството на млади специалисти, с цел да се облекчи проблемът с липсата на приемственост между поколенията и да се обърне по-голямо внимание на създаването и поддържането на заетост.

1.6 ЕИСК одобрява помощите за прилагане на мерки за опазване по ОПОР, за ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда, за иновации, за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, за смекчаване на изменението на климата, за по-добро използване на нежелания улов и за повишаване на енергийната ефективност.

1.7 ЕИСК одобрява помощите, предвидени за вътрешния риболов. Въпреки това смята, че е необходимо да се въведат мерки в подкрепа на предотвратяването на взаимодействието на сладководните аквакултури и селското стопанство при риболова в сладководните водоеми.

1.8 ЕИСК подкрепя мерките за устойчиво развитие на аквакултурата и на риболовните зони и излага в становището някои предложения за подобрене, които счита за важни.

1.9 ЕИСК приветства мерките, свързани с преработването и предлагането на пазара. Въпреки това счита за необходимо помощите за компенсиране на организациите на производителите за складирането на продуктите от риболов да се запазят до края

на периода на прилагане на ЕФМДР. Също така счита за задължително запазването на механизма за компенсаторни обезщетения за рибата тон, предназначена за преработка. От друга страна смята, че сред специфичните цели трябва да бъдат включени: подобряване на конкурентоспособността на преработвателната индустрия; подобряване на здравните изисквания и качеството на продуктите; намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда и повишаване на енергийната ефективност; по-добро оползотворяване на малко използваните видове, вторичните продукти и отпадъците; развитие, производство и предлагане на пазара на нови продукти и прилагане в процеса на производство на нови технологии и иновативни методи; отваряне и разработване на пазари и подобряване на условията за труд и обучение на работниците.

1.10 ЕИСК приветства всички предложения, свързани с интегрираната морска политика.

2. Контекст

2.1 Реформата на ОПОР ще влезе в сила от 1 януари 2013 г. ⁽¹⁾

2.2 Действащата ОПОР получава финансова подкрепа по силата на Регламент (ЕО) № 1198/2006 относно Европейския фонд за рибарство (ЕФР), чието преразглеждане беше предвидено до 1 януари 2014 г.

2.3 През периода 2008–2010 г. ИМП беше финансирана чрез редица пилотни схеми и подготвителни дейности. Европейската комисия предложи нов финансов инструмент за периода 2012–2013 г.

2.4 Реформата на ОПОР и консолидацията на ИМП са гарантирани от новия Европейски фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), който ще влезе в сила на 1 януари 2014 г.

3. Анализ на предложението

3.1 Цели и приоритети

3.1.1 Като цяло предложението разпределя отпусканите средства съгласно концепциите за „споделено управление“, основно ОПОР, и „пряко управление“, което обхваща ИМП и съпътстващите мерки за ОПОР и ИМП, и установява финансовите мерки на ЕС за изпълнението на:

- а) ОПОР;
- б) необходимите мерки, свързани с морското право;
- в) устойчивото развитие на риболовните зони и на риболова във вътрешни водоеми;
- г) ИМП.

3.1.2 По отношение на определението за „дребномащабен крайбрежен риболов“ ЕИСК отново потвърждава виждането, изложено в становището му относно реформата. Комитетът счита, че не се взема предвид реалната ситуация на флотата за дребномащабен риболов в отделните държави членки и че се установява един единствен произволен критерий, който би могъл да доведе до случаи на дискриминация. Поради това

ЕИСК отправя искане освен мащаба да бъдат включени допълнителни критерии, които биха могли да се използват, за да се даде определение на този толкова разнообразен вид риболов, като например: продължителността на престоя в морето; разстоянието от брега; типа риболовни съоръжения или връзките с местните общности. Освен това даляните също би следвало да бъдат включени в определението за дребномащабен риболов.

3.1.3 ЕИСК намира за целесъобразно да се изяснят понятията „самостоятелно заети рибари“ и „заети лица“ с цел да се определи точно кои са бенефициерите на различните мерки от ЕФМДР, тъй като терминът „рибар“ често се използва във връзка с различни понятия: собственици на риболовни кораби, самостоятелно заети рибари, които не са наети работници и др.

3.1.4 Целите на ЕФМДР са:

- а) насърчаване на устойчиви и конкурентоспособни рибарство и аквакултури;
- б) насърчаване на разработването и изпълнението на ИМП, в допълнение към политиката на сближаване и ОПОР;
- в) насърчаване на балансирано и приобщаващо териториално развитие на рибарските райони; и
- г) подпомагане на изпълнението на ОПОР.

3.1.5 ЕИСК счита, че във връзка с първата цел следва да се уточни, че рибарството и аквакултурите трябва да бъдат устойчиви и конкурентоспособни от икономическа, социална и екологична гледна точка.

3.1.6 Освен това според ЕИСК както в описанието на въпросните цели, така и в приоритетите на ЕС липсва конкретно посочване на преработвателния и търговския сектор, при положение че те са сред целевите групи на посочените в предложението действия. В този смисъл изразява съжаление, че целите не включват финансиране на инвестиции за гарантиране на санитарните изисквания и качеството на продуктите, подобряване условията на труд и бизнес средата, подкрепа за развитието на силна, новаторска и устойчива производствена мощност, която да е в състояние да създава заетост и да е конкурентоспособна на световния пазар.

3.1.7 Географският обхват на предложението се отнася за операциите, извършвани на територията на ЕС, освен ако в регламента не е изрично предвидено друго.

3.2 Допустимост на заявленията и недопустими операции

3.2.1 За определен период от време няма да се допускат заявления, подадени от оператори, които са допуснали нередности съгласно правилата на ЕФР или на ЕФМДР; които са извършили тежко нарушение съгласно Регламента относно ННН (незаконен, недеklarиран или нерегулиран) риболов; които са включени в списъка на корабите, извършващи ННН риболов и които са извършили други нарушения на правилата на ОПОР, сериозно застрашаващи устойчивостта на засегнатите запаси.

⁽¹⁾ Становище CESE, ОВ С 181 от 21.06.2012 г. стр. 183-195.

3.2.2 Следните операции не са допустими по ЕФМДР:

- а) операциите, които водят до увеличаване на риболовния капацитет на кораба;
- б) строителството на нови риболовни кораби, извеждането от експлоатация или вносът на риболовни кораби;
- в) временното преустановяване на риболовни дейности;
- г) експерименталният риболов;
- д) прехвърлянето на собствеността на дадено предприятие;
- е) прякото зарибяване, освен когато такова е изрично предвидено като мярка за опазване в правен акт на Съюза или в случай на експериментално зарибяване.

3.2.3 ЕИСК счита, че е необходимо да се запазят помощите за окончателното преустановяване на дейността на риболовните кораби, за да може да се предприеме сериозно и задълбочено реструктуриране на флотата на ЕС, стига то да позволява действителното адаптиране на всеки сегмент към наличните възможности за риболов в рамките на риболов, който е устойчив от социална, икономическа и екологична гледна точка. Освен това трябва да се предвидят компенсационни мерки за напускането на професията поради преустановяване на дейността на корабите, като например предсрочно пенсиониране или изплащане на еднократни фиксирани компенсации.

3.2.4 Аргументите на Комисията в полза на премахването на тези помощи са, че те не са успели да разрешат проблема със свръхкапацитета на флотата на ЕС, твърдение, което се основава на доклад на Сметната палата, съдържащ анализ на това дали приетите мерки са допринесли за адаптиране на капацитета на флотата към наличните възможности за риболов.

3.2.5 Въпреки това Комитетът отбелязва, че този доклад не поставя под въпрос съществуването на помощите за окончателно преустановяване на риболовни дейности, а отправя редица препоръки към самата Комисия и държавите членки:

3.2.5.1 към Комисията – да приеме по-подходящи мерки с цел да се постигне баланс между капацитета и възможностите за риболов; да определи ефективни тавани за капацитета на флотата и да гарантира, че програмите за прехвърляне на риболовни права допринасят за намаляване на излишния капацитет;

3.2.5.2 към държавите членки – да следят за това мерките за подпомагане на инвестициите в съоръжения на борда да не допринасят за увеличаване на капацитета; да гарантират, че схемите за извеждане от експлоатация оказват положително влияние върху устойчивостта на целевите рибни запаси и да предотвратяват предоставянето на публична помощ за извеждане от експлоатация на неактивни риболовни кораби.

3.2.6 За да разреши проблема със свръхкапацитета, Европейската комисия предлага система за прехвърляеми концесии. В своето становище относно реформата ЕИСК отхвърля

въпросната система, поради което помощите за окончателно преустановяване на риболовни дейности би следвало да се запазят, с цел да се намали евентуалният свръхкапацитет.

3.2.7 От друга страна ЕИСК счита, че е необходимо да се запазят помощите за временното преустановяване поради ключовото им значение за подобряване на ситуацията със средствата, по-конкретно по отношение на затворените за риболов сезони, както и на частичните компенсации за липсата на доходи за рибарите в периода, през който дейностите са преустановени.

3.2.8 Помощите за временното преустановяване са напълно обосновани в случаите на:

- а) значително намаляване на квотите или на риболовните усилия в рамките на многогодишните планове за управлението на рибарството;
- б) прекратяване или изтичане на срока на споразумения в областта на рибарството;
- в) екологични катастрофи.

3.2.9 Комитетът смята, че тези помощи са особено подходящи за поддържането и развитието на социално-икономическата структура на районите, които са силно зависими от риболова, тъй като са насочени както към корабособствениците, така и към екипажите, и гарантират непрекъснатост на риболовните дейности.

3.3 Бюджетни ресурси при споделено и пряко управление

3.3.1 Бюджетните ресурси при режим на споделено управление за периода 2014-2020 г. възлизат на 5,520 милиарда евро и се разпределят между държавите членки въз основа на определени обективни критерии, посочени в предложението. Ресурсите, отделени за прякото управление, в това число техническата помощ, възлизат на 1,047 милиард евро.

3.3.2 За да получи достъп до предвиденото в ЕФМДР съфинансиране, всяка държава членка ще трябва да изготви една единствена оперативна програма за прилагане на приоритетите на ЕС. Комисията ще одобрява оперативните програми на държавите членки и техните модификации посредством актове за изпълнение.

3.4 Мерки, финансирани при режим на споделено управление

3.4.1 Устойчиво развитие на рибарството

3.4.1.1 Подпомагането по тази линия допринася за постигането на следните приоритети на ЕС:

— насърчаване на иновативен и конкурентоспособен сектор на рибарството;

— насърчаване на устойчива аквакултура с ефективно използване на ресурсите.

3.4.1.2 Установява се общо условие собственикът, който се е възползвал от подпомагане за модернизация на кораби за дребномащабен крайбрежен риболов за тяхното пренасочване към дейности извън риболова или който е получил подпомагане за инвестиции в съоръжения на борда за оптималното използване на нежелания улов от запаси за търговски цели и оползотворяването на недостатъчно използваните части от уловената риба, да не може да прехвърля кораба в трета държава извън Съюза най-малко 5 години след датата на действителното плащане на бенефициера.

3.4.1.3 ЕИСК счита, че е необходимо текстът на параграф 3.4.1.2 да се преформулира така, че да предвижда за онези кораби, които бъдат изнесени в трети страни в периода от 5 години след получаването на помощта, задължението да върнат тази помощ съгласно принципа *pro rata temporis*.

3.4.1.4 **Иновации.** ЕФМДР може да подпомага проекти, целящи разработването или въвеждането на нови или значително подобрени продукти, процеси или системи за управление и организация с оглед развитие на технологиите.

3.4.1.5 ЕИСК счита, че трябва да се конкретизира понятието „развитие на технологиите“ и припомня, че иновациите включват и социалните аспекти.

3.4.1.6 Операциите, финансирани по линията на иновациите, трябва да се осъществяват в сътрудничество с научен или технически орган, признат от държавата членка, който да валидира резултатите от тези операции.

3.4.1.7 ЕИСК счита, че не всички действия в областта на иновациите изискват непременно участието на научен или технически орган. Подобряването на икономическите резултати на риболовните предприятия в резултат от тези действия следва да е по-важно изискване.

3.4.1.8 **Консултантски услуги.** ЕФМДР може да предоставя помощ за:

- проучвания за осъществимост на проектите;
- предоставянето на професионални консултации по бизнес стратегии и стратегии за предлагане на пазара.

3.4.1.9 Комисията предлага проучванията за осъществимост на проектите и професионалните консултации по бизнес стратегии и стратегии за предлагане на пазара да се извършват от признати научни или технически органи и максималната им стойност да не надвишава 3 000 евро.

3.4.1.10 ЕИСК счита, че тези действия следва да могат да се насочват и към частни предприятия, които са способни да консултират и разработват стратегически бизнес и търговски планове, както и че прагът на сумата трябва да е по-висок. Във всеки случай методът, използван за определяне на въпросната сума, трябва да се уточни, когато се установяват критериите за избор на проектите.

3.4.1.11 **Партньорства между учени и рибари.** ЕФМДР може да предоставя помощ за:

- създаването на мрежа, състояща се от независими научни органи и рибари или рибарски организации;
- дейностите, извършвани от тази мрежа.

3.4.1.12 ЕИСК счита за особено важно насърчаването на връзките между учените и рибарите.

3.4.1.13 **Насърчаване на човешкия капитал и социалния диалог.** ЕФМДР може да предоставя помощ за:

- обучението през целия живот, разпространението на научни знания и иновативни практики и придобиването на нови професионални умения, свързани по-специално с устойчивото управление на морските екосистеми, дейностите в морския сектор, иновациите и предприемачеството;
- работата в мрежа и обmena на опит между заинтересованите страни, включително между организациите, насърчаващи равни възможности за мъжете и жените;
- насърчаването на социалния диалог на национално, регионално и местно равнище, с участието на рибари и други заинтересовани страни.

3.4.1.14 ЕИСК признава усилията на Комисията да включи действия, насочени към насърчаването на човешкия капитал и социалния диалог, създаването на работни места, сигурността и здравето на борда на риболовните кораби. Въпреки това смята, че следва да се разяснят или добавят някои аспекти. На първо място, ЕИСК би искал да подчертае, че социалният диалог е процес, в който участват социалните партньори, а именно – организациите на работодателите и служителите. Поради това, когато става дума за неговото насърчаване, би следвало да отпаднат споменатите „други заинтересовани страни“. На второ място, Комитетът счита, че освен „рибарите“ сред бенефициерите на тези помощи следва да се включат и други „оператори“, за да могат от помощите да се възползват и други специалисти от сектора на рибарството, които извършват съпътстващи услуги: ремонт на риболовни уреди, разтоварване на пристанищата и др. Освен това ЕИСК счита, че е желателно да се насърчи съфинансирането на европейски действия, които се осъществяват от европейски организации от сектора, по-конкретно информационни семинари за развитието на ОПОР, с цел да позволят на социалните партньори по-добре да разберат законите, да насърчат спазването на разпоредбите и да оптимизират използването на фондовете. На последно място ЕИСК счита, че ЕФМДР следва да включва финансова подкрепа за образованието и обучението на рибарите, с цел те да развият необходимите умения, за да могат да намерят работа в други сектори. Тази подкрепа би следвало да включва компенсации за загубата на доходи по време на периода на обучение и образование.

3.4.1.15 **Улесняване на диверсификацията и създаването на работни места.** ЕФМДР може да предоставя помощ за:

- създаването на предприятия извън риболова; и
- приспособяване на кораби за дребномащабен крайбрежен риболов, за да бъдат пренасочени към дейности извън риболова.

3.4.1.16 ЕИСК счита, че трябва да се премахне уточнението за дребномащабния риболов, така че да се благоприятства преработването на всички риболовни кораби за извършване на дейности, различни от риболова.

3.4.1.17 Липсата на помощи за създаване на заетост в самия сектор на рибарството е очевидна. ЕИСК намира за необходимо да се определи някаква мярка за навлизане в сектора на рибарството на млади работещи, за да може отчасти да се облекчи един от големите проблеми в сектора: приемствеността между поколенията.

3.4.1.18 **Здравословни и безопасни условия на труд на борда.** ЕФМДР може да предоставя помощи на рибарите и собствениците на риболовни кораби за програмен период, за риболовен кораб или за бенефициер, предназначени за инвестиции в съоръжения на борда или в индивидуално оборудване, при условие че посочените инвестиции надхвърлят стандартите, които се изискват от националното право или правото на Съюза.

3.4.1.19 ЕИСК счита, че това не следва да се отнася само за инвестициите в съоръжения на борда на риболовните кораби, тъй като по този начин рибарите, които не използват плавателни съдове, и помощният персонал също биха могли да се възползват от тях. Освен това е необходимо да се разшири обхватът на тези помощи, така че да включва общо подобряване на условията на борда, а именно предотвратяване на професионални рискове, подобряване на условията на труд и хигиена и др., както и предварителни проучвания за анализ на осъществимостта на тези инвестиции.

3.4.1.20 Освен това трябва да отпадне ограничението за еднократно опускане на тези помощи през програмния период.

3.4.1.21 Подпомагане за системи на прехвърляеми риболовни концесии на ОПОР. Комисията предлага да се отпускат определени средства с цел да се създадат или изменят системите на прехвърляеми риболовни концесии, предвидени в ОПОР. ЕИСК намира опускането на такива средства за целесъобразно, в случай че тази система в крайна сметка се установи в ОПОР.

3.4.1.22 ЕФМДР предвижда помощи за прилагането на мерки за опазване по ОПОР, за ограничаване на въздействието на риболова върху морската среда, за иновации, свързани с опазването на морските биологични ресурси и за опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и екосистеми в рамките на устойчивите риболовни дейности. ЕИСК изразява своето съгласие с тях и подчертава признанието и значението на ролята, която самите рибари биха могли да играят за поддържането на чистотата и опазването на морската среда.

3.4.1.23 **Смекчаване на изменението на климата.** За да се смекчат последиците от изменението на климата, ЕФМДР може да предоставя помощи за инвестиции на борда, целящи намаляване на емисиите на замърсители или парникови газове и за одити и схеми за енергийна ефективност. От друга страна, Комисията предлага да се премахнат помощите за подмяната или модернизацията на двигателите.

3.4.1.24 ЕИСК смята, че следва да се разреши подпомагането на подмяната или модернизацията на двигателите, които не

увеличават капацитета на корабите. В противен случай е възможно да се изложи на опасност сигурността на корабите и на самия екипаж, да не се осъществят подобренията на енергийната ефективност и да не се даде принос за намаляване на замърсяването.

3.4.1.25 **Качество на продуктите и използване на нежелания улов.** ЕФМДР може да отпуска средства за инвестиции в съоръжения на борда с цел да се повиши качеството на уловената риба и да се подобри използването на нежелания улов. Подпомагането се отпуска еднократно по време на програмния период на един и същ риболовен кораб или на един и същ бенефициер. Освен това могат да се предвидят средства за рибарските пристанища, кейовете за разтоварване и покритите лодкостоянки, чиято цел е да се повиши енергийната ефективност, да се подпомогне опазването на околната среда, да се подобрят безопасността и условията на труд и да се изградят или модернизират покритите лодкостоянки за по-голяма безопасност на рибарите.

3.4.1.26 ЕИСК намира за целесъобразни мерките, предвидени конкретно за рибарските пристанища, кейовете за разтоварване и покритите лодкостоянки, и смята, че трябва да се отпускат повече помощи за инвестиции в съхранението на рибните продукти и продажбата им на тържищата, снабдяването с гориво, доставките за корабите (вода, лед, електроенергия и др.), както и компютризираното управление на продажбите на търг.

3.4.1.27 **Риболов във вътрешни водоеми.** С цел да се намали въздействието на риболова в сладководните водоеми върху околната среда, да се подобри енергийната ефективност, да се повиши качеството на рибата и безопасността и условията на труд, ЕФМДР може да предоставя помощ на риболовните кораби, опериращи във вътрешни водоеми. Освен това се подкрепя диверсификацията на рибарите във вътрешните водоеми, както и тяхното участие в управлението, възстановяването и наблюдението на обекти по „Натура 2000“. ЕИСК изразява съгласие с предложените мерки, въпреки че както е посочено в становището относно реформата на ОПОР, Комисията би следвало да предвиди мерки за подпомагане на предотвратяването на взаимодействието между сладководните аквакултури и селското стопанство при риболов в сладководните водоеми.

3.4.1.28 В най-северните региони на ЕС в продължение на периоди до шест месеца зимният риболов под ледената покривка се извършва както в езерата, така и в крайбрежните зони. Моторните шейни и другите специални съоръжения за зимен риболов следва да са допустими за подпомагане от ЕФМДР.

3.4.2 Устойчиво развитие на аквакултурата

3.4.2.1 Подпомагането по тази линия допринася за постигането на следните приоритети на ЕС:

— насърчаване на иновативна и конкурентоспособна аквакултура, основана на знания;

— насърчаване на устойчива аквакултура с ефективно използване на ресурсите.

3.4.2.2 ЕИСК намира за целесъобразно подпомагането на предприятията за аквакултури независимо от техния размер (големи, МСП или микропредприятия), въпреки че не намира за подходящо ограничението по отношение на големите предприятия за аквакултури, което е посочено в приложение 1.

3.4.2.3 Предложението предвижда помощи за иновации, за инвестиции в отглеждани в морето и нехранителни аквакултури с цел насърчаване на аквакултурите с голям потенциал за растеж; за преработване, предлагане на пазара и пряка продажба на собствената продукция; за въвеждането на услуги за управление, заместване или консултиране за стопанствата за аквакултури и насърчаване на човешкия капитал и работата в мрежа.

3.4.2.4 Комитетът подкрепя тези предложения. Въпреки това, във връзка с горния параграф и с цел да се подобрят дейностите на работниците в предприятията за аквакултури, ЕИСК предлага да се предвиди специална линия за подпомагане с цел да се подобрят условията за безопасността и здравето на работниците както във фермите за отглеждане на аквакултури, разположени в морето, така и на работните места на борда на плавателни съдове за помощни операции и дори във фермите на брега.

3.4.2.5 ЕИСК предлага да отпадне ограничението на помощите за обучение през целия живот, разпространение на научни знания и иновативни практики и др., предвидено за големите предприятия, тъй като значението на всички тези дейности е достатъчен аргумент да се премахнат ограниченията, свързани с големината на предприятията. Все пак Комитетът счита, че малките и средните предприятия следва да имат приоритет.

3.4.2.6 За да се увеличи потенциалът на районите за производство на аквакултури, ЕФМДР може да отпуска помощи за определяне и картографиране на най-подходящите области, подобряване на инфраструктурата и предотвратяване на сериозни щети на аквакултурите.

3.4.2.7 ЕИСК счита за необходимо да се подпомагат инвестициите за подобряване на съществуващата инфраструктура в основните пристанища за морски аквакултури или кейовете за разтоварване, както и инвестициите в съоръжения за преработване и събиране на отпадъци.

3.4.2.8 Насърчаване на нови производители на аквакултури. ЕФМДР може да предоставя помощ за създаване на микропредприятия за аквакултури от нови производители в случаите, когато започват дейността си в сектора, разполагайки със съответните професионални умения и компетенции, създават за пръв път микропредприятие за аквакултури като ръководители на въпросното предприятие и представят бизнес план за развитието на своите дейности, свързани с аквакултурите.

3.4.2.9 ЕИСК предлага помощите от този тип да се отнасят за нетното създаване на работни места от което и да е предприятие за аквакултури, независимо дали е новосъздадено или не.

3.4.2.10 С цел да се насърчат аквакултури с високо равнище на опазване на околната среда ЕФМДР може да отпуска средства за покриване на определени инвестиции. Също както по

отношение на рибарството, ЕИСК счита, че е необходимо да се подпомагат инвестициите, целящи намаляване на емисиите на замърсители или парникови газове, както и одитите и схемите за енергийна ефективност.

3.4.2.11 Освен това може да се подпомага преминаването към схеми по управление на околната среда и одитиране и биологични аквакултури; осигуряването на услуги за околната среда от сектора на аквакултурите и предприемането на мерки за общественото здравеопазване и за здравето на животните и хуманното отношение към тях.

3.4.2.12 ЕИСК счита, че здравето на животните е от ключово значение за устойчивостта на сектора на аквакултурата, ето защо смята за необходимо да се засили подкрепата на ЕФМДР в тази област. С оглед на това предлага създаването и развитието на групи за санитарна защита в аквакултурата, подобно на вече успешно съществуващите групи за ветеринарна защита в животновъдството.

3.4.2.13 Предложението предвижда възможността за отпускане на помощ за застраховане на запасите от аквакултури, което покрива определени загуби. ЕИСК намира за необходимо в тях да се включат направените разходи във връзка със събирането и унищожаването на умрелите животни в стопанството в резултат на естествени причини, инциденти и т.н., както и клането и заравянето в самото стопанство по ветеринарно-санитарни причини и с предварително официално разрешително.

3.4.3 Устойчиво развитие на рибарските райони

3.4.3.1 Предвидената по тази линия помощ допринася за постигане на приоритета на ЕС за насърчаване на балансирано и приобщаващо териториално развитие на рибарските райони чрез стимули за повишаване на заетостта и териториалното сближаване. Тези средства могат да се отпускат за рибарските райони, които са по-малки от ниво 3 по NUTS ⁽²⁾.

3.4.3.2 ЕИСК счита, че е проява на дискриминация тези помощи да изключват крайбрежните общини с население над 100 000 души, тъй като флотата е разположена в рибарските пристанища независимо от броя на населението във въпросните общини.

3.4.3.3 Комисията предлага да се предоставят повече правомощия и да се актуализират местните групи за действие в областта на рибарството (МГЦОР), които да предложат интегрирана стратегия за местно развитие, отразяваща социално-икономическия състав на района чрез балансирано представителство на частния сектор, публичния сектор и гражданското общество.

3.4.3.4 За да може да се направи обективна оценка на резултата от работата на тези групи до момента, целта на които е активизирането на крайбрежните райони, ЕИСК счита, че е от ключово значение Комисията да извърши оценката преди помощите, предвидени по тази линия, да попаднат в обхвата на новите фондове.

⁽²⁾ Вж. Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 година за установяване на обща класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS) ОВ L 154, 21.6.2003 г., стр. 1.

3.4.4 Предлагане на пазара и преработване

3.4.4.1 Комисията предлага някои мерки във връзка с предлагането на пазара и преработването, по-конкретно такива, които са свързани с изготвянето и изпълнението на плановете за производство и предлагане на пазара на организациите на производителите.

3.4.4.2 Въпреки че ЕИСК подкрепя тази мярка, която ще допринесе за устойчивостта на ресурсите и за конкурентоспособността на предприятията, счита, че освен това е необходимо да се въведе определен механизъм, който позволява гъвкавост на плановете, тъй като в контекста на един глобализиран пазар условията за търсене и предлагане могат да се променят във всеки момент.

3.4.4.3 Предложението предвижда отпускане на помощи за компенсиране на организациите на производителите за складирането на продуктите от риболов, изброени в приложение II към регламента на ООП (Общата организация на пазара). Подпомагането ще се намалява постепенно и ще се преустанови напълно до 2019 г.

3.4.4.4 ЕИСК не е съгласен с постепенното намаляване на тези помощи до преустановяването им през 2019 г., а смята за необходимо те да бъдат запазени до 2020 г. поради специалния им принос за стабилизирането на пазарите.

3.4.4.5 Комитетът отбелязва премахването на механизма за компенсаторни обезщетения за рибата тон за преработка, който беше предвиден в ООП до този момент.

3.4.4.6 Този механизъм се установява като насрещна мярка на пълното и постоянно суспендиране на митата от Общата митническа тарифа за цяла риба тон от трети страни, предназначена за преработване. Комитетът счита, че неговото премахване ще постави в явно неизгодно положение производството на ЕС, което ще трябва да се конкурира с продукти, за които хигиенните и санитарните изисквания са по-ниски от тези за продуктите от ЕС. Поради това ЕИСК иска въпросният механизъм за компенсаторни обезщетения да се запази.

3.4.4.7 ЕИСК счита, че помощта за частното складиране, предвидена в предложението, не компенсира и не гарантира справедливи доходи на производителите на риба тон при спад на цените на рибата тон на европейския пазар – тъкмо причината, поради която беше установена системата за компенсаторни обезщетения.

3.4.4.8 Предложението предвижда възможността за отпускане на определени помощи за мерки за предлагане на пазара.

3.4.4.9 ЕИСК счита за необходимо тези помощи да бъдат отпускани и за разработването и провеждането на комуникационни кампании, чиято цел е да подобрят имиджа на риболова и аквакултурите. ЕИСК също така предлага да се включат нови раздели като например организирането и участието в търговски изложения и прояви на сектора, дейности, които улесняват достъпа на предприятията до

иновации, обучение за най-съвременните техники, нови или усъвършенствани процеси или нови или усъвършенствани системи.

3.4.4.10 Поради важната роля на междубраншовите организации за насърчаване и подобряване на предлагането на пазара на продуктите, Комитетът намира за целесъобразно не само да се подкрепя създаването на такива организации, но и да се дава принос за тяхното функциониране, за да могат да развият отредените им компетенции.

3.4.4.11 Освен това ЕФМДР може да предоставя помощ за определени инвестиции в преработването на продуктите. ЕИСК счита, че следва да се добавят следните специфични цели: подобряване на конкурентоспособността на преработвателната индустрия; подобряване на здравните изисквания и качеството на продуктите; намаляване на отрицателното въздействие върху околната среда и повишаване на енергийната ефективност; по-добро оползотворяване на малко използваните видове, вторичните продукти и отпадъците; развитие, производство и предлагане на пазара на нови продукти и прилагане в процеса на производство на нови технологии и иновативни методи; отваряне и разработване на пазари и подобряване на условията за труд и обучение на работниците.

3.4.5 Най-отдалечени региони

3.4.5.1 Предложението предвижда компенсации за допълнителните разходи за продукти от риболов и аквакултури в най-отдалечените региони на Азорските острови, остров Мадейра, Канарските острови, Френска Гвиана и Реюнион. Комитетът счита, че Комисията трябва да обясни подробно изчисленията, които са в основата на разбивката на бюджета за всеки от най-отдалечените региони, както и причината за намаляването на бюджета за Канарските острови на фона на увеличаването на бюджетите за останалите региони.

3.4.6 Съпътстващи мерки за ОПОР

3.4.6.1 ЕФМДР може да подпомага прилагането на системата на Съюза за контрол, инспектиране и правоприлагане, както и събирането, управлението и използването на първични биологични, технически, екологични и социално-икономически данни съгласно Регламента относно ОПОР. Според ЕИСК това подпомагане е от ключово значение за гарантиране на контрола и събирането на данни в целия ЕС, в това число данни, свързани с инспекциите по труда.

3.4.6.2 За много от посочените мерки предложението предвижда подпомагането да се отпуска само веднъж по време на програмния период на един и същ риболовен кораб. Това ограничение трябва да се премахне.

3.4.6.3 ЕИСК счита, че следва да се предвиди създаването на „фонд за кризи“, който би позволил да се удовлетворят конкретните нужди на сектора така, че да могат да се предприемат гъвкави неотложни мерки при определени извънредни ситуации като например реструктурирането на флотите поради прекратяване или неподновяване на споразуменията за риболов, внезапното увеличаване на оперативните разходи, природните бедствия и др.

3.5 Мерки, финансирани при пряко управление

3.5.1 Интегрирана морска политика

3.5.1.1 Предложението предвижда редица помощи за разработването и изпълнението на ИМП на ЕС с цел да насърчат интегрираното управление на морските и крайбрежните дела, да допринесат за развитието на междусекторни инициативи, които са от взаимна полза за различните морски сектори и секторни политики, да подкрепят устойчивия икономически растеж, заетостта, иновациите и новите технологии на нововъзникващите и бъдещите морски сектори в крайбрежните райони и да повишат защитата на морската среда, по-конкретно нейното биологично разнообразие, и на защитените морски зони, както и устойчивото използване на морските и на крайбрежните ресурси. ЕИСК приветства предложените мерки.

3.5.1.2 Освен това се предвиждат редица помощи, за да се улесни изпълнението на ОПОР и на ИМП, по-специално във връзка с научните препоръки по ОПОР, специфичните мерки за контрол и правоприлагане по ОПОР, доброволните вноски в международни организации, консултативните комитети, данните за пазара и комуникационните дейности. ЕИСК намира тези помощи за целесъобразни.

3.5.1.3 ЕИСК признава важната роля на регионалните консултативни комитети като органи за консултации на Комисията по различните въпроси на ОПОР, в които участват всички заинтересовани страни. По тази причина Комитетът счита, че тази помощ трябва да е достатъчна, за да гарантира правилното им функциониране по начин, който осигурява участието на всичките им членове, в това число и учените.

3.5.1.4 ЕИСК счита, че ЕФМДР следва да финансира бъдещия Секторен съвет по заетостта и уменията, който попада в рамката на целите на реформата на ОПОР, на стратегията „Европа 2020“ и

на съобщението относно „Нови умения за нови работни места“⁽³⁾. Освен това счита, че трябва да се продължи финансирането за Консултативния комитет по рибарство и аквакултури на ЕС. В случай че този комитет бъде закрит, ЕИСК би желал да се създаде Консултативен съвет по индустрия, пазари и общи въпроси.

3.5.1.5 По отношение на данните за пазара Комитетът приветства всякакъв вид помощ за разпространението и разработването на данни за пазара на продукти от риболов и аквакултури.

3.5.2 Техническа помощ

3.5.2.1 Предложението предвижда отпускане на средства за техническа помощ по инициатива на Комисията за изпълнението на споразумения за устойчиво рибарство и участието на Съюза в регионални организации за управление на рибарството, както и за създаването на европейска мрежа от МГДОР. Комитетът намира тези помощи за ключови.

3.6 Изпълнение

3.6.1 На последно място предложението излага много подробно изпълнението на програмите за помощ както при режим на споделено, така и на пряко управление и предвижда механизми за изпълнение, системи за управление и контрол от държавите членки и от Комисията, както и тяхното наблюдение, оценка, информация и комуникация.

3.6.2 ЕИСК одобрява системите за изпълнение при двата вида управление, тъй като в тях е заложен опитът на Комисията с всички необходими формалности за стартирането, изпълнението, наблюдението и приключването на програмите за помощ, предвидени в ОПОР и ИМП.

Брюксел, 11 юли 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON

⁽³⁾ Вж. становище на ЕИСК относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Нови умения за нови работни места — Изпреварващо предвиждане на потребностите на пазара на труда и осигуряване на съответстващи на тях умения“ COM(2008) 868 final ОВ С 128, 18.5.2010 г., стр. 74.